

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 12 lipca 2022 r.,
sprawy **M. S.**,
uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 207 § 1 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 16 lutego 2022 r., sygn. akt XVII Ka [...],
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w C.
z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt II K [...],

p o s t a n o w i ł :

1. **oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
2. **obciążyć oskarżyciela posiłkowego J. W. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt II K [...], Sąd Rejonowy w C. uniewinnił M. S. od zarzucanego mu czynu polegającego na tym, że w okresie od stycznia 2013 r. do kwietnia 2018 r. w O. przy ul [...] znęcał się fizycznie i psychicznie nad żoną J. W.-S. poprzez urządzenie awantur domowych, ośmieszanie, kontrolowanie, krytykowanie, wyzywanie słowami uznanymi powszechnie za obelżywe, szarpanie, popychanie, uderzanie, zakłócanie spoczynku nocnego, wykręcanie rąk, oraz w nocy z 30/31 stycznia 2014 r. kopnął ją w brzuch oraz uderzył ją pięścią w twarz powodując opuchliznę i zasinienie twarzy

po stronie prawej oraz ranę ciętą wargi dolnej po stronie prawej naruszające czynności narządów jej ciała na okres nie dłuższy niż siedem dni w rozumieniu art. 157 § 2 k.k., we wrześniu 2016 r. uderzył ją otwartą ręką w twarz, w dniu 7 października 2017 r. wykręcał jej ręce, uciskał ją rękoma za szyję i spowodował u niej sińce na przedramieniu prawym i ramieniu prawym, ból ciała na okres nie dłuższy niż siedem dni w rozumieniu art. 157 § 2 k.k. oraz znęcał się fizycznie i psychicznie nad teściem Z. W. poprzez wyzywanie go słowami uznanymi powszechnie za wulgarne i obelżywe, w dniu 7 października 2017 r. uderzenie go w czoło i spowodowanie rany w okolicy czołowej prawej naruszającej czynności narządów jego ciała na okres nie dłuższy niż siedem dni w rozumieniu art. 157 § 2 k.k., w dniu 27 stycznia 2018 r. przyciskał go w tułowie ramionami, tj. od popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 k.k.

Od tego wyroku apelację wniosła oskarżycielka posiłkowa, podnosząc zarzuty:

1. błędu w ustaleniach faktycznych, będących wynikiem mającej wpływ na treść orzeczenia obrazy przepisów postępowania (zwłaszcza art. 4, art. 5 § 2, art. 7 i 170 § 1 pkt 2 k.p.k.), który to błąd wyrażał się w przyjęciu tezy, że zebrany materiał dowodowy nie pozwolił na przypisanie oskarżonemu przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k, podczas gdy prawidłowa i całościowa ocena materiału dowodowego prowadziła do wniosku, że działania podejmowane przez oskarżonego w okresie od stycznia 2013 r. do kwietnia 2018 r. polegające na zachowaniach opisanych w akcie oskarżenia wypełniają znamiona czynu zabronionego z art. 207 § 1 k.k. i z art. 157 § 1 k.k.

2. naruszenia przepisów prawa karnego procesowego (art. 438 pkt 2 k.p.k.) mającego wpływ na treść wyroku:

a) art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 206 § 2 k.p.k., co mogło mieć wpływ na treść wyroku, poprzez oddalenie wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka J. G. z Poradni Psychologicznej D. w P. na okoliczność, że oskarżony domagał się wydania dokumentacji leczenia psychoterapeutycznego żony i był przeciwny leczeniu w poradni dzieci, w sytuacji, gdy z historii choroby pokrzywdzonej J. W. wyraźnie wynikało, że od 2014 r. cierpiała na zaburzenia lękowe, nerwicowe, a podczas przesłuchania wskazała, że oskarżony podejmował wszelkie działania, aby umieścić pokrzywdzoną w zakładzie psychiatrycznym,

szantażował zabranieniem dzieci, jeśli złoży pozew o rozwód, dowodem czego jest nagranie przedłożone przez samego oskarżonego do akt sprawy Głos 001 (czas 01:28 „... z nią trzeba iść do lekarza i to już ... przyszłościowo, ona jest bardzo nerwowa i ona nie panuje nad sobą...”), tym samym nie zaktualizowała się sytuacja prawidłowej oceny zachowań pokrzywdzonej, będących wynikiem obrony przed nagannym zachowaniem oskarżonego, a tym samym doszło do pominięcia dowodu z art. 192 § 4 k.p.k. poprzez skierowanie pokrzywdzonej na badania do biegłego psychologa celem ustalenia konsekwencji zaprzestania za namową oskarżonego zażywania leków antydepresyjnych oraz przyczyn pogorszenia stanu zdrowia pokrzywdzonej,

b) art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 405 § 2 k.p.k., co mogło mieć wpływ na treść wyroku, poprzez pominięcie dowodu z historii choroby pokrzywdzonej J. W. znajdującej się w aktach sprawy oraz załączonej do apelacji z uwagi na fakt, iż zaburzenia nerwicowe i depresyjne będące wynikiem nagannych zachowań oskarżonego M. S. polegających na urządzaniu awantur domowych, ośmieszaniu, kontrolowaniu, krytykowaniu, wyzywaniu słowami uznanymi za powszechnie obelżywe oraz zakłócaniu spoczynku nocnego ujawniły się już w 2014 r., a także na fakt, iż zachowania oskarżonego w postaci szarpania, popychania, uderzania spowodowały problemy zdrowotne w postaci bólu stawów, lordozy szyjnej, które ujawniły się w 2014 r. - co skutkowało pominięciem przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu psychiatrii na fakt ustalenia, czy zachowania oskarżonego opisane w akcie oskarżenia i przedstawione przez pokrzywdzoną mogły wywołać zaburzenia opisane w historii choroby pod symbolem F-48 i F-41, a także czy odstawienie zażywanych przez pokrzywdzoną środków antydepresyjnych opisanych w historii choroby mogły spowodować zachowania przedstawione na załączonych przez oskarżonego nagraniach i stenogramach,

c) art. 92 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. polegające na:

- oparciu orzeczenia jedynie na części okoliczności ujawnionych w postępowaniu, jak i częściowym jedynie uwzględnieniu dowodów ujawnionych na rozprawie oraz dokonanie dowolnej oceny dowodów poprzez przyznanie waloru wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego, świadkom ze słyszenia, przy pominięciu zeznań pokrzywdzonych i naocznych świadków złożonych w postępowaniu

przygotowawczym oraz sprzeczności pomiędzy wyjaśnieniami oskarżonego, a uznanymi za wiarygodne zeznaniami M. M. – M., M. D., I. P., M. R., które były osobami obcymi w stosunku do oskarżonego i pokrzywdzonej i były naocznymi świadkami nagannych zachowań oskarżonego - wynikiem których to uchybień, był błąd w ustaleniach faktycznych, który mógł mieć wpływ na treść wyroku, polegający na błędnym przyjęciu przez Sąd meriti, że oskarżony nie popełnił zarzucanego mu przestępstwa, co doprowadziło do jego uniewinnienia,

- oparciu orzeczenia na dowodach ocenionych z przekroczeniem zasad logicznego rozumowania i nie wyjaśnieniu sprzeczności pomiędzy wyjaśnieniami oskarżonego a pozostałymi dowodami, w tym historią choroby pokrzywdzonej i zeznaniami naocznych świadków w zakresie zarzucanego oskarżonemu psychicznego znęcania nad pokrzywdzonymi w sposób opisany w akcie oskarżenia i złożonych przez pokrzywdzonych zeznaniach, oparcie rozstrzygnięcia w sprawie wyłącznie na wyjaśnieniach oskarżonego i przedłożonych przez niego opiniach sądowo - lekarskich, sporządzonych kilka dni po zdarzeniu oraz nagraniach stawiających pokrzywdzonych w złym świetle, będących wynikiem znęcania psychicznego nad pokrzywdzonymi, prowokacji i manipulacji rozmowami z pokrzywdzonym Z. W. oraz małoletnimi dziećmi stron, które oskarżony wykorzystywał w celu prowokowania sytuacji konfliktowych,

d) art. 390 § 2 *in fine* k.p.k., co mogło mieć wpływ na treść wyroku, poprzez zaniechanie odtworzenia na rozprawie dowodów z przesłuchania małoletniego K. S. oraz zapisu dźwiękowego z odmowy składania zeznań przez małoletnią Z. S., w tym zachowań małoletnich, przy podnoszonych przez pokrzywdzoną zarzutach, iż małoletni byli manipulowani przez oskarżonego i jego siostrę E. K., która jak sama zeznała namawiała oskarżonego do tworzenia nagrań, odsłuchiwała i sporządzała stenogramy, a także przyznała podczas składania zeznań, że rozmawiała z dziećmi, co wyraźnie wynika z przedłożonego przez oskarżonego nagrania Głos 002 (czas nagrania: 0:09 ale Cię nie pobiła. Głos 001 czas 5:50 To kto Ci wybił zęby... Z.: niewiadomo... oskarżony: dziadek), co skutkowało oddaleniem wniosku o przesłuchanie w charakterze świadka J. G. oraz oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z dokumentacji psychologicznej małoletnich i pokrzywdzonej, gdy tymczasem ustawodawca nie wyłącza obowiązku

zrelacjonowania przebiegu przesłuchania małoletnich, konsekwencją tego stanu rzeczy było niezłożenie przez oskarżonego i pokrzywdzoną wyjaśnień co do treści tych zeznań.

e) przyznanie wiarygodności opinii sądowo-lekarskiej z dnia 23 listopada 2017 r., sporządzonej trzy dni po interwencji Policji, a także dokumentacji fotograficznej wykonanej przez oskarżonego 3 dni po zdarzeniu, gdzie z zeznań przesłuchanego w charakterze świadka funkcjonariusza A. P. wyraźnie wynika, że w dniu interwencji oskarżony nie zgłaszał żadnych obrażeń ciała, natomiast przesłuchany w charakterze świadka P. Z. wskazała, że „(...) nie przypominam sobie okoliczności sporządzenia tej dokumentacji. Nie jestem biegłym (...) jeżeli był to był prywatnie. Nadto pomimo zobowiązania Sądu do akt sprawy nie została przedłożona dokumentacja medyczna w oparciu o którą została wydana w/w opinia.

Dodatkowo skarżąca wniosła o przeprowadzenie dowodów:

1. z historii choroby pokrzywdzonej J. W. znajdującej się w aktach sprawy oraz załączonej do apelacji na fakt, że zaburzenia nerwicowe i depresyjne będące wynikiem nagannych zachowań oskarżonego M. S. polegających na urządzaniu awantur domowych, ośmieszaniu, kontrolowaniu, krytykowaniu, wyzywaniu słowami uznanymi za powszechnie obelżywe oraz zakłócaniu spoczynku nocnego ujawniły się już w 2014 r., a także na fakt, iż zachowania oskarżonego w postaci szarpania, popychania, uderzania spowodowały problemy zdrowotne w postaci bólu stawów, lordozy szyjnej, które ujawniły się w 2014 r. - powołanie biegłego sądowego z zakresu psychiatrii na fakt ustalenia, czy zachowania oskarżonego opisane w akcie oskarżenia i przedstawione przez pokrzywdzoną mogły wywołać zaburzenia opisane w historii choroby pod symbolem F-48 i F-41, a także czy odstawienie zażywanych przez pokrzywdzoną środków antydepresyjnych mogły spowodować zachowania przedstawione na załączonych przez oskarżonego nagraniach i stenogramach,
2. ustalenia w trakcie rozprawy odwoławczej okresu, z którego pochodzą nagrania przedłożone przez oskarżonego do akt sprawy, biorąc pod uwagę, iż załączone zostały one do odpowiedzi na pozew w sprawie o rozwód z dnia 27 września 2017 r., ze względu na fakt, iż Sąd pierwszej instancji wskazane nagrania uznał jako

dowód na okoliczność przebiegu zdarzenia z dnia 7 października 2017 r., co miało istotny wpływ na okoliczność ustalenia przebiegu w/w zdarzenia.

W konsekwencji skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i uznanie oskarżonego za winnego zarzucanego mu czynu, alternatywnie o przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Rozpoznawszy wniesioną apelację, Sąd Okręgowy w P. w dniu 16 lutego 2022 r. wydał wyrok, sygn. akt XVII Ka [...], w którym zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy.

Od powyższego wyroku kasację wniósł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, zaskarżając go w całości na niekorzyść M. S. i podnosząc zarzut rażącego naruszenia prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, poprzez naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k., polegające na nieprawidłowym dokonaniu kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku Sądu I instancji, w następstwie zaakceptowania błędnego, bo będącego wynikiem rażącego naruszenia art. 169 § 1 i 2 k.p.k., wyrażającego się w zaniechaniu dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego lekarza psychiatry, który to dowód miał zostać przeprowadzony na okoliczność zawartych w historii choroby pokrzywdzonej J. W., stwierdzonych przez lekarza prowadzącego zaburzeń nerwicowych i depresyjnych, które ujawniły się u pokrzywdzonej w 2014 r. opisane w historii choroby pod symbolem F-48 i F-41, mogły być wynikiem nagannych zachowań M. S. polegających na urządzaniu awantur domowych, ośmieszaniu, kontrolowaniu, krytykowaniu pokrzywdzonej, wyzywaniu jej słowami uznanymi za powszechnie obelżywe oraz zakłócaniu spoczynku nocnego, a także na okoliczność, czy zachowania oskarżonego w postaci szarpania, popychania, uderzania pokrzywdzonej w kark mogły spowodować problemy zdrowotne w postaci bólu stawów, lordozy szyjnej, które ujawniły się w 2014 r., a przede wszystkim czy odstawienie zażywanych przez pokrzywdzoną środków antydepresyjnych wskazanych w historii choroby (efevelon) mogło stanowić przyczynę zachowania pokrzywdzonej przedstawionego na załączonych przez oskarżonego nagraniach i stenogramach, w oparciu o które oskarżony został uniewinniony, które to uchybienie miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

W związku z powyższymi zarzutami pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania, ewentualnie dodatkowo o uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na wniesioną kasację prokurator wniosł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym i jako taka podlegała oddaleniu na podstawie art. 535 § 3 k.p.k. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego sytuacja oczywistej bezzasadności skargi zachodzi w przypadku, gdy do wypracowania takiej oceny wystarczające jest pobieżne zapoznanie się z zarzutami, bez konieczności ich pogłębionej analizy.

W kasacji skarżąca podniosła tylko jeden zarzut, nieprawidłowo podając jednak jego podstawę normatywną. W pierwszej kolejności należy więc przypomnieć, że przepis z art. 433 § 2 k.p.k. stanowi, że sąd odwoławczy jest obowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Już z literalnego brzmienia tego przepisu wynika, że dotyczy on obowiązku sądu odwoławczego, który polega na zakazie pomijania określonych zarzutów zawartych w środku odwoławczym. Nie dotyczy on standardu kontroli odwoławczej, ale obowiązku poddania kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia w zakresie wymaganym przepisami prawa oraz wskazanym przez skarżącego. Autorka kasacji w istocie kwestionuje sposób dokonania kontroli odwoławczej, nie podejmując jednak żadnej polemiki z argumentacją sądu odwoławczego. Zarzut opisany w *petitum* skargi powinien być opatrzony podstawą z art. 457 § 3 k.p.k, który wymaga od sądu II instancji dokonania wszechstronnej kontroli instancyjnej. Należy jednak mieć na uwadze, że w kasacji niedopuszczalne jest kwestionowanie wadliwości samego uzasadnienia sądu odwoławczego (sporządzonego według ustalonego wzoru, stosownie do art. 99a § 1 k.p.k.) z uwagi na ograniczenie zawarte w art. 537a k.p.k.

Niezależnie od powyższych mankamentów kasacji, jej Autorka upatruje nieprawidłowości w przeprowadzeniu kontroli odwoławczej z uwagi na zaniechanie dopuszczenia dowodów, wnioskowanych w apelacji, czym sąd *ad quem* miałby naruszyć art. 169 § 1 i 2 k.p.k. Również ten przepis został powołany nieprawidłowo, bowiem dotyczy on wymogów treści wniosku dowodowego. Okoliczność, którą w petitum kasacji opisuje jej Autorka dotyczy przesłanek oddalenia wniosku dowodowego (art. 170 k.p.k.), które zwykle skutkują naruszeniem art. 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy w ramach postępowania kasacyjnego nie przeprowadza ustaleń faktycznych, ani nie ocenia ich trafności, w szczególności możliwości przyjęcia odmiennego ustalenia na podstawie całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd kasacyjny dokonuje jedynie kontroli prawidłowości rozumowania sądu odwoławczego, tak jak wymaga tego art. 519 k.p.k. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy w P. podał, dlaczego historia leczenia pokrzywdzonej została uznana za dowód nieuwzględniony przy ustalaniu faktów (pkt 2.2.2. uzasadnienia). Sąd wskazał, że depozycje pokrzywdzonej zawarte w informacji medycznej nie mogą być uznane za obiektywne, bowiem nie zostały zweryfikowane przez lekarza udzielającego pokrzywdzonej porady – z istoty rzeczy. Należy dodać, że zgodnie z wymogiem rzetelnej kontroli odwoławczej (art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k.) sąd *ad quem* dokładnie wskazał, dlaczego nie uznał poszczególnych zarzutów za zasadne oraz wyjaśnił powody oceny o konieczności utrzymania w mocy zaskarżonego wyroku. Sąd odwoławczy wyraźnie podał, że apelująca przedstawiła jednostronną ocenę konfliktu między oskarżonym a pokrzywdzoną.

Bez wątpienia między małżonkami dochodziło do zachowań nie przystających do prawidłowego pożycia, ale czynny udział miała w nich także pokrzywdzona, która – jak podał sąd odwoławczy – zachowywała się w sposób wulgarny, szarpała oskarżonego. Wersję oskarżonego poparli również świadkowie. W konsekwencji, z uwagi również na czynny udział w zachowaniach agresywnych tak pokrzywdzonej jak i jej ojca, oba orzekające w sprawie składy orzekające uznały, że ustalone okoliczności faktyczne nie dają podstaw do przyjęcia wymaganej przez art. 207 k.k. przewagi sprawcy nad pokrzywdzonym. Wszystkie te motywy przedstawił Sąd Okręgowy w P. w uzasadnieniu rozstrzygnięcia.

Wobec powyższego zarzutu podniesionego w kasacji nie sposób było podzielić, co skutkowało rozstrzygnięciem Sądu Najwyższego o oddaleniu skargi jako oczywiście bezzasadnej.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., obciążając nimi skarżącą J. W.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[as]